

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2197

Vragen van het lid **Gijs van Dijk** (PvdA) aan de Ministers van Infrastructuur en Milieu en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *inwerkperiodes tegen nultarieven voor zelfstandigen bij Rijkswaterstaat* (ingezonden 2 mei 2017).

Antwoord van Minister **Schultz van Haegen-Maas Geesteranus** (Infrastructuur en Milieu) en van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 27 juni 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1893.

Vraag 1

Kent u het bericht «Gratis inwerken bij Rijkswaterstaat. Wie gaat dat betalen?»¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat Rijkswaterstaat als opdrachtgever zaken doet met opdrachtnemers die voor zelfstandigen inwerkperiodes tegen een nultarief hanteren? Komt deze praktijk vaker voor binnen de rijksoverheid en in de private sector? Waarom wordt er gebruik gemaakt van deze constructie?

Antwoord 2

Rijkswaterstaat koopt diensten en producten in. Ook via raamovereenkomsten met intermediairs of bureaus die bemiddelend optreden voor personen met aanvullende kennis en expertise. In deze overeenkomsten kunnen afspraken over vervanging worden opgenomen. Het is niet zo dat Rijkswaterstaat opdrachtnemers oplegt om een nultarief te hanteren. Dit is dan ook niet aan de orde in de overeenkomst tussen Rijkswaterstaat en Headfirst (de opdrachtnemer).

In de overeenkomst met Rijkswaterstaat is vastgelegd dat bij vervanging van personeel van opdrachtnemer (de intermediair HeadFirst) – bij disfunctioneren dan wel vervanging op verzoek van opdrachtnemer – voor het aflopen van de huidige contracttermijn, alle kosten inclusief de inwerkkosten voor rekening komen van de opdrachtnemer.

¹ <https://www.zipconomy.nl/2017/04/gratis-inwerken-bij-rijkswaterstaat-wie-gaat-dat-betalen/>

De intermediair Headfirst, waarover het gaat, heeft op haar beurt wel een nultarief opgenomen voor de inwerkkosten. Rijkswaterstaat heeft Headfirst aangesproken en deze heeft publiekelijk erkend dat zij de contractvoorwaarde onjuist heeft vertaald (bijgevoegd de statement van Headfirst).²

Vraag 3

Klopt het dat door te werken met inwerkperiodes tegen een nultarief de kosten voor het inwerken door de opdrachtgever of de opdrachtnemer kunnen worden afgewenteld op de zelfstandige zelf? Vindt u dit een voorbeeld van fatsoenlijk werkgeverschap?

Antwoord 3

De bewuste afspraak regelt de kosten bij vervanging in twee specifieke situaties en heeft niet tot doel dat de kosten van het inwerken afgewenteld worden op zelfstandigen. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 4

Wat is uw reactie op de stelling in de bij vraag 1 aangehaalde berichtgeving dat dergelijke constructies bijdragen aan het onder druk zetten van tarieven en een race to the bottom waarbij het werk uiteindelijk gaat naar de zelfstandige die bereid is om voor de laagste tarieven te werken? Deelt u de mening dat dit een negatieve ontwikkeling is?

Antwoord 4

Zoals in het antwoord op vraag 2 is omschreven, ging het om vervanging en niet om de initiële inwerkkosten van een zelfstandige. In de markt van dienstverlening is het aan marktpartijen om overeenstemming te bereiken over voorwaarden waaronder wordt gewerkt. Tegelijkertijd vind het kabinet niet acceptabel als de uitkomst daarvan een «nultarief» is.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de rijksoverheid wat betreft fatsoenlijk werkgeverschap een voorbeeldfunctie te vervullen heeft? Bent u in dit kader bereid om zich er in kabinetsverband sterk voor te maken dat de rijksoverheid in haar rol als opdrachtgever in het vervolg afziet van inwerkperiodes tegen nultarieven voor zelfstandigen en niet langer in zee gaat met opdrachtnemers die dergelijke constructies hanteren?

Antwoord 5

De rijksoverheid is een fatsoenlijk werkgever voor zijn werknemers. Indien het van toepassing is maakt mijn ministerie als opdrachtgever in overeenkomsten in goed overleg met de betrokkene duidelijke afspraken over vervanging en inwerkkosten. In het geval inwerkkosten ontstaan door disfunctioneren of voortijdige vervanging op verzoek van een opdrachtnemer, draagt de opdrachtnemer deze kosten. Het staat opdrachtnemers vrij om met zelfstandigen die ze inhuren afspraken te maken over vervanging en inwerkkosten. Wel heeft mijn ministerie de bewuste opdrachtnemer aangesproken over de gekozen formulering met daarin een nultarief. De opdrachtnemer heeft inmiddels een statement uitgebracht waarin is aangegeven dat de organisaties zich beraad over de eerder gemaakte keuze om het neerleggen van de inwerkkosten (kosteloze inwerkperiode) bij de nieuw te starten ondernemer (zzp'er of leverancier).

² <https://www.headfirst.nl/pers/reactie-headfirst-kosteloos-inwerken-vervangingsaanvraag-teruggedraaid/>